

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeşului

APARE DUMINECA

Preţul abonamentului:	Preţul inserţiunilor	Correspondinţele se adresează redacţiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicaţiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conţin până la 150	„FOAIA DIECESANĂ“
” ” ” pe 1/2 an 5 ”	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	iară banii de prenumeraţiune şi inserţiunile la
” România şi străinătate pe an 14 franc	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAŢIA
” ” ” ” pe 1/2 an 7 ”		Librăriei şi Tipografiei diec. în Caransebeş

Nr 1729 E.

Publicaţiune oficioasă

Subsemnatul Consistoriu diecesan dă în arendă pe calea ofertului înscris pe 4 ani economici: 1904/5, 1905/6, 1906/7 şi 1907/8 dominiul diecesan din Visag constatatoriu din circa 1250 jughere de pământ, adecă întreg complexul, afară de teritoriul cu pădure şi afară de parcelele deja vindute, dar încă netranscrise la cartea funduară pe numele cumpărătorilor; mai departe casele cu parci şi toate edificiile economice.

Preţul de esclamare se statoroseşte cu 9000 de coroane pe un an.

Condiţiunile de esarendare sunt:

1. Consistoriul nu garantează, că pământul ce să dă în arendă, are estinderea mai sus arătată de jughere 1250 de pământ, deci atât Consistoriul diecesan, cât şi arendatoarele abziec de dreptul de a pretinde ori ce despăgubire, dacă prin o măsurare ulterioară s'ar constata că complexul de pământ dat şi luat în arendă e mai mare, respective mai mic.

2. Arendatoarele are să depună la cassa diecesană ca cautiune 8000 de coroane în hârtii de valoare bune.

3. Arenda trebuie să fie deplin achitată până la finea fiecărui an economic, căci la din contră Consistoriul îşi rezervă dreptul de a desface contractul şi pe risicul arendaşului a esarenda altuia dominiul.

4. Lucrarea pământului trebuie să se facă așa, ca pământul să se folosească numai doi ani de aratură, iar doi ani să odihnească şi să se folosească de păşune.

Deci în fiecare an economic se va sămăna numai jumătate din întreg complexul, iar cealaltă jumătate va odihni, fiind datoriu arendaşul ca în fiecare an economic să arete, că în fiecare

parcelă din domeniu câte jughere a sămănat şi câte a lăsat de păşune.

Neobservarea acestei condiţiuni va atrage după sine abziecerea contractului şi arendaşul va fi datoriu, ca după jugherele de pământ, ce a folosit mai mult de aratură de cât ce i-a fost permis, să plătească Consistoriului ca desdaunare arendă dublă.

5. Arendaşul este îndatorat a susţinea pe spesele sale proprii în stare bună toate edificiile, gardurile şi parcul.

6. Arendaşul este datoriu, ca în gradina unde a fost viie să planteze pe spesele sale proprii în fiecare an câte 150 de st. □ cu viţă americană şi 100 de pomi nobili.

7. Arendaşul este datoriu prin organele sale a păzi pădurea din dominiu, fiind responsabil pentru susţinerea în întregitatea ei, dar arendaşului nu-i este permis a folosi nimic din pădure.

8. Doauă chilii în etagiul castelului se reservează pentru esmişii consistoriali, protopresbiterului tractual şi pentru organele oficiului silvanal când vin la Visag în afaceri oficioase.

9. Consistoriul îşi rezervă dreptul, ca să mai poată vinde încă circa 50 jughere de pământ din complexul, ce se esarendează, în care cas însă arenda se reduce proporţional.

10. Se aşteaptă dela arendaş, ca pururea să aibe înaintea ochilor, că proprietariul este Consistoriul diecesan şi astfelu să fie cu deosebită considerare faţă de locuitorii comunei Visag la subarendarea şi încassarea arenzii, făcându-i părtaşi de un tractament uman, cu un cuvânt arendaşul să nu întreprindă nimic ce ar putea da ansă la presupunerea, că să face cu scop de şicanare.

11. Dacă arendaşul va împlini întru toate condiţiunile espuse în punctele 1—10 atunci după espirarea periodului de arendă, contractul să va prelungi pe încă 4 ani economici, dar încât

arenda anuală în cei dintâi patru ani ar fi mai mică de cât 10.000 de coroane, în cazul acesta arenda anuală să va staveri la suma de 10.000 coroane.

Caransebeș din ședința consistoriului ținută la 22 Maiu 1904.

Consistoriul diecesan

gr. ort. român.

N. 1780 E. 1904.

Publicațiune oficioasă

Subsemnatul Consistoriu diecesan dă în arendă pe calea ofertului în scris pe 3 ani economici: 1904/5, 1905/6 și 1906/7 următoarele sesiuni parohiale:

1. În comuna *Alibunar* 22 jughere de pământ din sesiunea parohială cl III-a.

Prețul de esclamaro 500 cor. pe un an.

2. În comuna *Berini* sesiunea parohială redusă constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 800 cor. pe un an.

3. În comuna *Cheveresul-mare* sesiunea parohială redusă constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 780 cor. pe un an.

4. În comuna *Ciclova-română* sesiunea parohială redusă constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 250 cor. pe un an.

5. În comuna *Dragsina* sesiunea parohială redusă constătătoare din 31 $\frac{3}{4}$ jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 300 cor. pe un an.

6. În comuna *Deliblat* 1/2 sesiune parohială redusă constătătoare din 16 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 304 cor. pe un an.

7. În comuna *Gataia* sesiunea parohială redusă constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 360 cor. pe un an.

8. În comuna *Ghilad* sesiunea parohială redusă constătătoare din 37 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 720 cor. pe un an.

9. În comuna *Febel* două sesiuni parohiale reduse, constătătoare din 64 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 1000 cor. pe un an.

10. În comuna *Sacoșul-turcesc* sesiunea parohială redusă constătătoare din 31 $\frac{3}{4}$ jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 500 cor. pe un an.

11. În comuna *Șipet* sesiunea parohială redusă, constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 400 cor. pe un an.

12. În comuna *Șoșdea* sesiunea parohială redusă, constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 324 cor. pe un an.

13. În comuna *Unip* sesiunea parohială redusă constătătoare din 32 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 860 cor. pe un an.

14. În comuna *Uliuc* sesiunea parohială redusă, constătătoare din 32 jughere de pământ.

15. Prețul de esclamaro 440 cor. pe un an.

În comuna *Târnova* 1 $\frac{1}{2}$ sesiune parohială redusă constătătoare din 45 jughere de pământ.

Prețul de esclamaro 250 cor. pe un an.

Cei-ce doresc a lua în arendă vre-una din aceste sesiuni parohiale sunt poștiți, ca să-și trimită ofertele lor în scris la subsemnatul Consistoriu până la 18/31 Iunie 1904, înzestrate cu vadiul de 10% din prețul de esclamaro.

Condițiunile de esarendare sunt:

1. Atât Consistoriul diecesan ca proprietariu, cât și arendatoarele abzie de dreptul de a pretinde ori-ce despăgubire, dacă prin o măsurare ulterioară s'ar constata, că complexul pământului dat și luat în arendă e mai mare, respective mai mic decât ce se arată în contractul de esarendare.

2. Arendatoarele se deobligă ca acolo, unde au fost sēmônături cu spic d. e. grâu, ovôs, orz, în anul următoriu să samene plante de săpat d. e. cucuruz, ca astfel pământul să nu se stoarcă, iar la cas, când ar călca acest obligământ se supune unei pedepse în bani de 100 coroane.

3. Spesele de timbru cu încheierea contractului le suportă arendatoarele. Timbru pentru un exemplariu de contract se pune după stimită de arendă, socotită pe toți trei anii de arendă, după scala II-a de timbre, iar pe al doilea exemplariu se pune timbru de 1 coroaună.

4. Contribuțiunile le plătesce Consistoriul, și arendașul se opresce de a plăti dînsul fără invoirea Consistoriului diecesan contribuțiunea.

5. Arendatoarele va avea să plătească prețul de arendă deadreptul la casa diecesană.

6. Arendatoarele se deobligă a solvi cu ocașiunea trimiterei ofertului la Consistoriu ca vadiu 10% din prețul de esclamaro; $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă pe un an de loc la încheierea contractului, a doaua rată pe $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă pe un an la 1/14 Iunie; iară a treia rată de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă de pe un an la 15/28 August, adecă la sfîrșitul primului an de arendă.

În al doilea și al treilea an rata întâia de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă pe un an va avea a se plăti la 1/14 Octomvre al respectivului an de arendă; iară celelalte rate, a doaua și a treia, vor avea a se plăti ca și în anul cel dintâiu, adecă la 1/14 Iunie și 15/28 August a anului respectiv. Vadiul se va socoti în rata din urmă, adecă în rata, cu care se sfîrșesc contractul.

7. Dacă arendatoarele n'ar împlini vre-una dintre condițiunile stipulate în punctul precedent

6., dînsul se declară învoit, ca să piardă va-
diul depus, și ca Consistoriul — fără a-l mai
întreba pe dînsul — să se poată întabula pe
realitățile lui, afle-se ele ori unde. Mai departe
arendatoarele se declară învoit și la aceea, ca
Consistoriul diecesan să poată sequestra rodul
de pe sesiunea parohială, ce dînsul o ține în
arendă și în anul economic următoriu să o poată
da înarendă altui individ, în care cas din urmă,
dacă la licitație ar eși oarendă mai mică, dife-
rința va avea a se suplini din averea privată
a arendatorului.

8. Spesele împreunate cu admonirea aren-
datorului, apoi cu sequestrarea rodului, precum
și cu întabularea sumei dearendă pe realitățile
private ale arendașului, și în fine cu esarendarea
de nou a sesiunii parohiale — toate aceste
spese le va suporta arendașul.

9. În privința ori-cărei neînțelegeri, ce s'ar
putea nasce din neîmplinirea condițiilor de
arendă, arendatoarele va avea a se supune la
aceea judecătorie, pe care va alege-o Consisto-
riul diecesan ca proprietariu.

În fie-care comună, în care se află sesiune
parohială de esarendat, precum și în comunele
îvecinate, preoțimea parohială este îndatorată
a publica în cea mai de aproape Duminică sau
sărbătoare în biserică, după finea santei liturgii,
termenul până la care se pot trimite la Consis-
toriu ofertele în scris pentru sesiunile parohiale
cari se esarendează, precum și condițiunile de
esarendare. Despre efeptuirea acestei dispozițiuni
oficiile parohiale, pe cari le privesce aceasta
ordinațiune, sunt îndatorate a relaționa deadrep-
tul la Consistoriu până la 18/31 Iunie 1904.

Caransebeș din ședința Consistoriului ținută
la 22 Maiu 1904.

Consistoriul diecesan

gr. or. rom.

Când s'a întemeiat orașul Caransebeș și ce știm din trecutul lui?

(Continuare)

B) Avere mișcătoare aparținătoare la fondul instruct.

a) Mobile de casă:

Nisce mese, scaune, oglinzi, canapeuri, peste tot
18 piese în stare de tot desolată.

b) Tablouri:

O icoană, reprezentând restignirea lui Cristos; o
copie a armamentelor orașului Caransebeș cu circum-
scripțiunea: Sigil: Civitatis Caransebesiensis anno 1503;
apoi armamentele contelui Sorro în fine portretele:
Patriarhului sârbesc *Arsenie* Ioanovici Șacabent dela
anul 1741, ale Archiepiscopilor și Metropoliților Pavel

Nenadovici din anul 1769 și Ioan Georgevici fără an;
ale Episcopilor: Iosif Ioanovici Șacabent din anul 1783
și al lui Maxim Manuilovici din anul 1772, apoi por-
tretele litografate ale Patriarhilor sârbesci Ștefan Stra-
timirovici și Iosif Raiacici și a altor Episcopi sârbesci,

c) cărți și alte lucruri:

60 de tomuri de cărți în limba sârbească și
germână de cuprins variu, dar fără valoare științifică
sau literară, care însă se ved a fi fost oarecând pro-
prietatea protopresbiterilor Caransebeșului Tomici și
Radac, deoarece în ele se află înscris numele sau a
unuia sau al celuilalt. Apoi 3 antimise.

d) Recuisite de bucătărie și masă:

18 teiere de cositor mai mari și mai mici, 7
păhare de sticlă și 10 teiere de porcelan din timpu-
rile mai vechi.

Se observează, că și obiectele înșirate sub lit.
b, c și d, s'au aflat în stare de tot disolată așa încât
folosirea lor mai departe este cu totul eschisă.

Urmează subscrierile originale ale membrilor co-
misiunei de predare și primire.

Mai aflăm de lipsă a adauge aici, că în înțele-
sul rescriptului declaratoriu iliric fiecare Episcopie avea
doi epitropi denumiți de guvern la propunerea Epis-
copului eparchiot și acestia aveau a purta grija cu
deosobire în cas de sedisvacanță de realitățile și fon-
dul instruct al Episcopiei, tot dênșii predau apoi noului
Episcop realitățile și fondul instruct spre usufructuare
pe lângă inventariu.

De atari au fost denumiți din partea Ministe-
riului de atunci de resbel c. r. din Viena la propune-
rea primului Episcop dnii Ioan Peța și Ioan Brancovici,
neguțatori în Caransebeș și de aceea vine înainte nu-
mele lor în actul de mai sus de predare și primire.
În calitatea de epitropi ai Episcopiei noastre au func-
ționat numiții domni până la introducerea statutului
organic bisericesc, când agendele lor au trecut în cercul
de activitate al senatului epitropesc al Consistoriului
diecesan.

Acestea sunt realitățile și fondul instruct primit
dela ierarhia sârbească. Venitul lor supunând, că casa
numită locuința episcopoească dându-se în chirie ar fi
adus pe an 250 fl.
moara 252 fl.
apoi cele 2 jugere 100 fl.

la oaltă 602 fl.

Eată venitul anual al realităților episcopesci din
Caransebeș, destinate în parte pentru subsistența Epis-
copului. Faptele vorbesc și noi ne mărginim a cita
aici numai cuvintele Ministrului președinte de atunci
din Viena Alexandru comite Mensdorff-Pouilly, carele
ca fost comisariu de incorporare al Bănatului la Ungaria
în anul 1860 cunoștea bine jurstrările din Bănat, cu-
vinte rostite cătră noul Episcop cu ocaziunea curteni-
rei făcute Ministrului din incidentul denumirii de
Episcop. În loc de complimente Ministrul președinte

susnumit apostrofă pe Episcop astfel: „Vei avea o pozițiune de tot grea în noaua misiune și această cu atât mai tare, fiindcă dotațiunea Episcopului este nesuficientă“¹).

(Va urma)

Lecțiuni din Religieune

7. Chemarea lui Avram

(Urmare)

De-odată însă Avram trebuie să-și părăsască Haranul, locul nașterii sale. El *trebuia*; așadară i-a poruncit cineva; însă cine? Eu vă voi povesti. *Dumnezeu a ăis lui Avram*: „Ești din pământul tău și din casa tatălui tău, și vină în pământul, care voi arăta ție“. Oare se va fi bucurat Avram de aceasta? Nu, ci s'a spăriat. Ce și-a gândit el? Oh, eu trebuie să părăsesc țera mea, unde cunosc pe toți și o am în drag... și să merg în altă țară, între alți oameni, pe care eu nu-i cunosc, a căror vorbă eu n'o înțeleg și cari pôte că-mi vor face rele! Avram însă era om cu frica lui Dumnezeu, de aceea el își va mai fi gândit încă ceva, anume? Dumnezeu au ăis, și eu trebuie să ascult; Dumnezeu totdeauna mi-a făcut bine, și nici acum nu-mi va voi rău. În chipul acesta pe Avram îl munciau două feluri de gânduri (cări?) și el nu scia ce să facă; acesta era un lucru greu pentru Avram. Dumnezeu însă a voit să i-l ușureze încâtva și i-a făgăduit ceva, așa cum face și mama voastră cu voi, când trebuie să faceți un lucru greu. Anume Dumnezeu a ăis către Avram: „Și te voi face nēm mare și te voi binecuvēnta, și se vor binecuvēnta întru tine tōte nēmurile pământului“. Cum a înțeles-o acesta Dumnezeu? Eu îți voi da ție copii și aceia încă vor aceia copii mulți și așa mai de parte, pân' se va face din ei un nēm mare, un popor mare; eu te voi face să fi sănătos, bogat, și ție îți va merge bine, tot așa și poporului tău. Din nēmul (poporul) lui Avram însă se va naște și Mântuitorul Christos, carele va face tōte nēmurile (poporele) de pe pământ să fie bune, cu frica lui Dumnezeu și fericite — așa se vor binecuvēnta întru Avram tōte nēmurile pământului. Acestea erau lucruri frumoșe și lui Avram de bună sēmă îi vor fi plăcut. Și ce-și va fi gândit el acum? Eu voi urma sfatul lui Dumnezeu și voi pleca de aici. Și într'adevăr, Avram voia să-și părăsască țera și să mērgă într'alt pământ.

Reasumare. (Predarea textului biblic). Povestesc: Despre patria lui Avram? Ce cere Dumnezeu dela Avram! Ce-și gândesc Avram! Ce-i făgăduesc Dumnezeu? Ce voiesc să facă Avram!

2) Să vedem acum, cum a plecat Avram din patria sa. Ce va fi făcut Avram mai întâiu? A spus muierei sale, tatălui său, fraților, servitorilor săi; și-a pachetat

¹. Datele referitoare la numirea și la instalarea episcopului Ioan Popasu precum și datele referitoare la realfășile episcopiei le reproducem după articlii scriși în materia aceasta ale Dl. Ioan Bartolomei, articlii apărūți în numerii 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 11, 49 ai „Foi diecesane“ din anul 1888.

lucrurile sale și corturile pe cămile... Și feciorul fratelui său, nepotul său Lot a plecat cu Avram, carele încă și-a luat turmele sale și servitorii săi. Avram acum era gata și? Plēcă. Dacă am fi fost noi acolo, ce am fi vėdut când a plecat Avram și mergea pe drum? Avram cu câțiva servitori mai nainte apoi păstorii cu turmele, mai la urmă ărăși servitori cu bâte... toți mergând încet... Cum îi va fi mers lui Avram pe drum? (Deduceri din ținutul prin care a călătorit: Pustie, căldură mare, nășip ferbinte, apă puțină, oaze, animale sēlbatece, hoți, nici un drum, munți, văi). Și Avram, nici nu scia drumul. Cine i-l va fi arėtat? Dumnezeu. El i-a dat lui Avram un conducătoriu bun — sōrele. Avram avea să mērgă tot într'acolo, unde apune soarele sēra. (Schitărea hartei). Așa au trecut deja 30 de ăile, și pustia încă nu încetase, pământul cel nou și făgăduit încă nu-l ajunsese. Atunci Avram se va fi pus pe gânduri, se va fi înspăimēntat? Nu ci el își gândia, că pământul acela îl vor ajunge, că dōră Dumnezeu i-a făgăduit... Și într'adevăr când Avram se urcase încă pe un munte, de sus de pe cōsta muntelui vėdū înainte sa o vale, o câmpie frumoșă, prin care curgea un riu ce se vedea ca o fașie de argint printre liveșile verđi, și pe deluri vedea păduri verđi, grădini frumoșe cu pomi și vli... și tōte erau cu mult mai frumoșe decât în țera sa. Cum era acum inima lui Avram? Se bucura... și doria, ca acela să fie pământul făgăduit. El a mai mers o bucată de loc pân' a trecut peste riu și a ajuns la un del, lângă care se aflau doi stejari în mijlocul unei liveđi frumoșe. Acolo i-s'a arėtat Dumnezeu și i-a ăis: „Seminției tale voi da tot pământul acesta“. Acum s'a bucurat Avram și mai mult. De ce? Pentrucă Dumnezeu i-a dărūit pământul acesta frumos. Pământul se cheama *Canaan*, și era acel pământ, unde mai târđiu s'a nășcut și a trăit Isus Christos. Și auđiți nūmai, ce a făcut Avram acum? A zidit altar din petri. Unde ați vėdut voi altar? În biserică. Ce se face la noi la altariul din biserică? Slujesc preoții, se rōgă lui Dumnezeu... Avram n'a putut să zidescă altariul său în biserică; de ce?... Unde l-a zidit deci? În câmp... De ce va fi făcut Avram altariul? Ca să se rōge și să mulțămescă acolo lui Dumnezeu. Pentru ce?... Ascultați, cum a făcut Avram acest lucru! A pus lemne pe altar, apoi a luat un miel, l-a junghiat și l-a pus de asupra; a mai pus și pāne și a dat foc lemnelor, ca să ardă cele ce erau pe altar — acesta se numia „jertfă“ și era dată ca un dar lui Dumnezeu pentru binefaceri... Apoi și-a ridicat mānile în sus spre ceriu și a vorbit către Dumnezeu. Ce va fi ăis? Dōmne îți mulțămesc pentrucă m'ai păzit pe drum și m'ai condus pân' aici, și pentrucă mi-ai dărūit mie și urmașilor mei acest pământ frumos. Și steteau în jurul altariului pe lângă Avram și Sara muierea sa, Lot, servitorii, și au mulțămisit lui Dumnezeu. Și ómenii cari locuiau în acel pământ și acum erau vecinii lui Avram, încă au vėdut pe Avram că jertfesc. Ei se mirau fōrte mult, nu însă pentru jertfă, căci și ei jertfiau, ci pentru altceva.

Gândiți-vă, că aceia erau păgâni, idololatri! Ei se mirau, cum de nu are Avram nici un Dumnezeu de lemn său de piatră, ci își ridică ochii numai spre ceriu. De aceea ce-l vor fi întrebat ei pe Avram? Unde este Dumnezeul tău, căruia îi jertfesci? Ce va fi răspuns Avram? Dumnezeul meu e în ceriu, El nu e de lemn său de piatră, ci El e viu, El m'a adus aici și totdeauna mi-a ajutat, de aceea-i mulțămesc acum; dacă și voi vă rugați Lui, atunci și pe voi vă va ajuta. În chipul acesta a vorbit Avram păgânilor despre Dumnezeu, a vestit — a chemat — numele lui Dumnezeu între păgâni.

Reasumare. (Predarea textului biblic). Povestesc: Cum a plecat Avram din patria sa? Cum i-a mers pe drum? Cum era pământul făgăduit? Ce i-a spus Dumnezeu? Cum a jertfit Avram? Cum a chemat numele lui Dumnezeu?

Recapitulare. Ce poruncă a dat Dumnezeu lui Avram? Cum a ascultat Avram porunca lui Dumnezeu? Ce i-a dăruit Dumnezeu lui Avram? Ce a făcut Avram în Canaan?

Aprețiere.

Noi am spus, că Avram e om cu frica lui Dumnezeu. E adevărat acesta? (Gândiți la nămurile lui, la porunca lui Dumnezeu, la iubirea sa de țară, la primejdiile pe drum!) Gândiți-vă, că Avram nici nu știa, că pământul Canaan e frumos, că el a jertfit și a chemat numele lui Dumnezeu! Avram se roga adevăratului Dumnezeu, și nu idolilor; el ascultă de Dumnezeu; iubesc pe Dumnezeu mai mult decât țara sa; crede, că Dumnezeu îl va ajuta în necazuri, că Dumnezeu îi va da ceea ce i-a făgăduit (*nădejde*); mulțămesc lui Dumnezeu pentru că i-a dat pământul acela frumos; vestesc păgânilor pe Dumnezeu cel adevărat; — cel ce face toate acestea, e om cu frica lui Dumnezeu său om evlavios.

Așa s'a purtat Avram față de Dumnezeu. Dar Dumnezeu cum a fost față de Avram? Dumnezeu e bun față de Avram, pentru că-i făduese o țară frumoasă și alte lucruri frumoase; îl păzește pe drum și-l aduce norocos în pământul cel nou; îi dăruiește pământul Canaan; — așa de bun e Dumnezeu față de Avram.

Dar aceea totuși n'a fost frumos, ca Dumnezeu să-l scotă pe Avram din patria sa? Ce s'ar fi întâmplat, dacă Avram rămânea acasă? El și servitorii săi s'ar fi făcut păgâni (cf. ist. „Merele.”); în țară străină însă, unde el era singur putea să rămână evlavios, ba putea să facă și din ceilalți oameni cari locuiau acolo, oameni evlavioși. Și acolo voi Dumnezeu să-i dăruiește copii și copiilor săi alți copii... și așa era la început în pământul cel nou numai un singur om, care cunoscea pe adevăratul Dumnezeu și-l iubia, după aceea o familie, și la urmă un neam, un popor întreg. Și acest popor era poporul jidovesc, și din acest popor s'a născut Mântuitorul Christos, carele a făcut pe toate nămurile (popórele) să fie evlavioase și bune. De aceea l-a scos Dumnezeu pe Avram din țara

sa și l-a trimis în Canaan, — și acesta încă era foarte bun dela Dumnezeu.

III

a. Dumnezeu s'a arătat atât de bun față de Avram; — de ce? Pentru că Avram a fost evlavios. Da, și lui Dumnezeu i-a plăcut de cele ce am învățat noi despre evlaviosul Avram (d. e.?), — Avram a fost „plăcut lui Dumnezeu.” Toți oamenii evlavioși sunt plăcuți lui Dumnezeu, și noi suntem plăcuți lui Dumnezeu, când suntem evlavioși. De aceea a spus Dumnezeu către un om: „Când faci bine (ești evlavios), ești plăcut lui Dumnezeu” (I. Moise 4, 7).

b. Când trebuia Avram să se mute din locul nașterii sale, își gândea: Acesta nu e bine dela Dumnezeu, acesta îmi face durere, nu mi face bine, pentru că... Când iusă stetea înaintea altarului și se ruga în țera nouă, atunci își gândea cu totul altcum. Anume? Totuși a fost bine ce a făcut Dumnezeu, pentru că... Așa a învățat Avram ceea ce trebuie să învețe fiecare om evlavios, că „Tote câte ni-le trimite Dumnezeu sunt bune” (Cf. I. Timot. 4, 4).

c. Dacă Dumnezeu vă trimite ceva bine (d. e.?), atunci e ușor de gândit și de spus: Tote, câte ni-le trimite Dumnezeu, sunt bune. Dacă însă vă trimite ceva rău (morburi, fome, morțe în casă), cum e atunci? E foarte greu... Însă totuși e adevărat și atunci, că: Tote, câte ni-le trimite Dumnezeu (chiar și cele rele), sunt bune. Cine-și aduce aminte de o istorică, cu ajutorul căreia ne-ar putea explica acesta?... (Istorică relig-morală „Hoții”).

Să vedem cum au înțeles acestea și alți oameni! Cine a mai căpătat poruncă dela Dumnezeu? Adam, Cain, Noe. Ce face Avram, când capătă poruncă dela Dumnezeu? Ascultă și o împlinește. Ce ar fi făcut însă un om rău ca și Cain? Nu ar fi ascultat de Dumnezeu. Și dacă Dumnezeu i-ar fi spus: Eu îți voi da un pământ frumos și te voi face fericit acolo, — ce i-ar fi răspuns lui Dumnezeu un astfel de om? I-ar fi spus: Cine știe dacă e acesta adevărat: mai bine rămân eu aici țera mea... aici știu pe ce cale mă pot feriți mai în grabă. Ce ar fi făcut Dumnezeu cu un astfel de om? L-ar fi pedepsit. Pentru ce?...

Cum a gândit însă Avram (Noe...)? Tu, Dămine caută calea cea mai bună, pe care mă voi feriți, căci Tu o ști mai bine, că eu mă incred întru Tine, toate căile mele le incred în Te... Cum se gândeste Avram în primejdiile pe drumul către Canaan (Noe în arcă pe timpul potopului, omul cu carul în pădure și rota ruptă...)? Nădărduește în Dumnezeu și gândeste, că Dumnezeu toate le va face bine.

Voi încă veți trebui mai târziu, când veți fi mari, să părăsiți casa părintească; anume? (În școli străine, la miliție...) Cine grijește atunci de voi, când părinții nu vă mai pot griji? Dumnezeu. Cum trebuie să vă arătați voi însă față de Dumnezeu în primejdiile, în stare tristă...? Cui trebuie să incredințăm noi căile noastre și în cine să ne incredem...? „Incredințază

Domnului calea ta, și te încrede întrânsul" (Psalm 47, 5.)

d. Tot în chipul acesta — și cu ajutorul istorioarei religioase-morale „Idolii” — se poate câștiga porunca I. „*Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, să nu ai alți. Dumnezeii afară de mine*”.

IV

„*Când faci bine*”. — „*Toate, câte ni le trimite Dumnezeu...*” — „*Încredințază Domnului...*” — *Porunca I.*

V

De ce vorbe trebuie să-și aducă aminte omul, care călătorește prin o pustie mare, printre munți, prin păduri mari și înfiorătoare, pe marea furtunoasă? De vorbele „*Încredințază...*” Dar voi la ce învățătură trebuie să vă gădiți, când sunteți în vr'un năcaz, în morb, dureri...? Ce vorbe ați putea zice celor cari în năcaz își pierd toată nădejdea...? Dacă noi încredințăm Domnului căile noastre, ce putem aștepta dela Dânsul bunăoară în năcazuri... în călătorii...?

Cum poți arăta tu, că ești evlavios? — Evlaviosul Avram s'a rugat lui Dumnezeu; ce rugăciune știți voi?

Dacă un vecin de ai lui Avram l-ar fi întrebat „cum ai venit tu în acest pământ?” — ce i-ar fi povestit Avram?

Într'o cântare frumoasă, ce se cântă la sfârșitul slujbei de sara, biserica noastră încă ne învață să ne punem toată încrederea în Dumnezeu și să nădăjduim întrânsul, prin vorbele: „*Nădejdea mea este Tatăl...*” (Se esplică și se învață melodia cântării).

(Va urma)

Varietăți

Mulțămită publică. În numele comunei noastre bisericesci vin și pe această cale a exprima mulțămire următorilor pioși creștini pentru frumoasele daruri făcute pe seama sănții noastre biserici și adevă: Doamna văduvă preoteasă Maria Iclozan a donat suma de 400, Dl. Nicolae Lița Geju din Răchita 80 cor. Adam Dumescu și Alexandru Damașa din loc au procurat pe spesele lor proprii peatră necesară la nou edificândă noastră biserică. Tot cu concursul acestora și a mai multor pioși creștini din loc, s'a pus în lucrare, mai mult pe spesele lor, facerea cărămizii etc. Pentru aceste fapte marimonioase vrednice de imitat prea bunul Dumnezeu să le respâlătească din darul său ceresc. Băsești, la 22 Maiu v. 1904. În numele comunei bisericesci: *Damaschin Iclozan* paroh.

Alegere de învățătoriu s'a săvârșit în comuna Remetea-Poganici Duminecă la 23 Mai, a. c. și s'au ales fostul învățătoriu subștit *Petru Lădăriu* elev al institutului pedagogic din Caransebeș. Actul alegerii l-au condus Domnul Protopop concerninte Dr. George Popovicu al Logojului. După actul alegerii s'au ținut esamenul obicinuit, la carele asemenea a luat parte

poporul, și cu care esamen toți factorii s'au declarat de mulțămiți.

Restanțele de dare. Pe basa unei ordinațiuni a ministrului de finanțe fiecare cetățean, care n'a plătit încă contribuția directă pe timpul din 1 Maiu 1903 până 1 Maiu 1904 (timpul de „ex-lex”) poate să ceară până în 1 Septembrie u. a. c. amânare de plată, ori plățirea contribuției în rate. Cei ce cer amânare, o vor și primi. Cererile se pot face în scris sau verbal la direcțiunile financiare sau la oficiile de dare. Rugărilor aceste sunt scutite de timbru. Până la 1 Octombrie 1905 e însă dator fie-care să plătească toată contribuția de pe timpul „ex-lexu”-lui. Pentru contribuția dinainte de 1 Maiu 1903 nu se dă amânare, decât în casuri estraordinare.

Bibliografi

Consistoriul diecesan al eparhiei Caransebeșului în ședința sa din 20 Maiu a. c. Nr 1514 Sc. a aprobat următoarele cărți:

Istorioare Religioase-morale, I. Carte de Religione pentru școalele elementare, de *Dr. Petru Barbu*.

Preparațiuni la cărțile de religione pentru școalele elementare ale prof. Dr. Petru Barbu de *Petru Buzera: I. Istorioare Religioase-morale*.

Biblioteca poporală a „Asociațiunii”. Icoane din Istoria Grecilor vechi. Partea II de Victor Lazăr. Nr. 9. Prețul 20 fileri.

Cărțile Săteanului român. Nr. 1. Schițe din popor de George Stoica. Prețul 10 bani. Nr. 2. Păcatele noastre de Pețru Suciu. Prețul 15 bani. Editura foii populare „Răvășul”. Tipografia „Carmen” în Cluj.

„*Istoriografi vechi, istoriografi noi*”. A apărut și se poate procura de la librăria arhidiecesană din Sibiu broșura *Istoriografi vechi, istoriografi noi, studiu critic în chestia vechei metropolii ortodoxe române*, de *Teodor V. Păcățian*. Prețul 2 coroane, plus 20 fileri pentru poto. Cartea e împărțită în următorii capitli: Dogme istorice. Părintele Bunea ca scriitoriu. Punctul meu de vedere. Argumente vechi. Noaua teorie. „Nandoralbensis”. Decretul regelui Vladislav. Mănăstirea voevodului Mihaiu Viteazul. Vicarii episcopilor latini. Sava Brancovici. „Unirea”. Încheiere. — Se poate procura la Librăria Diecesană în Caransebeș.

Emil Sabo: Cântece. Blaș, Tipografia Semin. Arhidiecesan, 1904. 100 pag., 8°. Prețul 1 cor

Protocolul congresului național-bisericesc ordinariu al metropoliei Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, întrunit în Sibiu, la 1/14 Octombrie 1903. Prețul 2 coroane. Sibiu. Edițiunea metropoliei 1903.

In editura

Tipografiei și Librăriei diecesane din Caransebeș

au apărut:

- Dr. Petru Barbu: **Cărți de Religione pentru școlile elementare:** 1. Istorioare Religiioase-morale, edițiunea II, 1904 (30 fil.); 2. Istorioare Biblice, edițiunea IV, 1902 (30 fil.); 3. Istorioare Bisericesci, edițiunea II, 1901 (30 fil.); 4. Catechismul, edițiunea IV, 1904 (40 fil.).
- " " **Cărți de Religione pentru școlile medii:** 1. Istoria sântă a Testamentului Vechiu, edițiunea II, 1900 (80 fil.); 2. Istoria sântă a Testamentului Nou, edițiunea II, 1904 (80 fil.); 3. Istoria Bisericească, edițiunea IV, 1903 (1 cor.).
- " " **Religiunea în școala poporală,** indegetări metodice, 1897 (60 fil.).
- " " **Religiunea în școala veche și în școala noauă,** 1899 (1 cor.).
- " " **Isus Cristos,** cu cuvintele sântei Scripturi, (2 cor. 50 fil. — Ediția poporală 1 cor.).

Petru Buzera: **Preparațiuni** la cărțile de Religione ale prof. Dr. Petru Barbu: **I. Istorioare Religiioase-morale,** edițiunea I, 1903 (1 cor.).

Concurs

Se escrie concurs pentru ocuparea postului vacant de învățatoriu la școala confesională din **Ciclova-română** cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt

1. Salariu în bani gata 850 cor.
2. Paușal de lemne pentru învățatoriu 65 cor.
3. Paușal pentru sala de învățământ 50 cor.
4. Pentru conferințe, adunarea generală și scripturistică 25 cor.
5. Pentru curatorat 10 cor.
6. Dela înmormântări 50 fileri.
7. Cuartir liber și grădină de legumi.

Nou alesul este îndătorat a purta cantoratul, scripturistica ca notariu al comitetului și sinodului parohial, a compune socoțile bisericeii, fundamentale și a-le cultui.

Pentru servițiile prestate în alte comune, comua bisericească nu primesce nici un deoblegământ

Recurenții au a-și subșterne recursele lor Prea On. Ofilcu protopresbiteral din Oravița-montană fiind adresate comitetului parohial din Ciclova-română.

Din ședința comitetului parohial ținută la 20 Iuliu 1904 3—3 [22]

Ioan Măran m. p.
preot și preș. al comitetului.

Ilie Crașovan m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Cu provocarea la literile Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 1 Maiu 1904 Nr. 1487 șc. ex 1904 se escrie concurs pentru ocuparea postului învățatoresc dela școala confesională gr. or. română din **Zgribești** protopresbiteratul Logojului cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 600 cor.
2. 5 stânjani de lemne.
3. 3 stânjani lemne pentru încălzirea salei de învățământ.
4. Pentru conferințe 30 cor.
5. Pentru scripturistica 10 cor.
6. Cuartir cu două chilii, cuină, cămară, pivniță și grădină de 800 st.□
7. 1½ juger pământ arătoriu.
8. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil., iar cu liturgie 1 cor. 60 fil.

După pământul dat în folosință alesul învățatoriu are a purta sarcinile publice.

Alesul învățatoriu are a purta cantoratul în și afară de biserică, mai departe are a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați ca suplicele de concurs adresate comitetului parohial să le subscearnă Prea On. oficiu protopresbiteral în Lugoș.

Anii, de serviciu prestați în altă comună până acum, nu se compută la cvincvenale.

Concurenții au a se presenta, cu încuviințarea protopresbiterului concerninte, în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică — însă nici de cum în ziua de alegere — spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Zgribești din ședința comitetului parohial ținută în 2 Faur 1904. 1—3 [24]

Petru Ștopon
președ. com. par.

M. Groza
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pentru ocuparea postului învățatoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Cireșul-Timiș** se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 600 c. eventual dacă învățătorul ar folosi 2 $\frac{1}{2}$ jugere pământ estravilan a cărui venit face 60 c. salariul în bani gata 540 c.

2. Pentru lemne pe sama învățătorului 24 c.

3. Pentru participarea la conferințe 10 c.

4. Pentru scripturistica 10 c.

5. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil.

6. Locuință liberă cu grădina de 800□ stângeni.

Alesul învățătoriu va avea a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Pricepătorii de musica instrumentală spre a înființa și conduce corul vocal vor fi preferiți.

Pentru serviciile prestate mai înainte, comuna bis. nu acordă nici un favor.

În fine recurenții sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminică sau sâmbătoarea în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic; iară concușele adresate comitetului parohial a le subșterne Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Lugoj.

Din ședința comitetului parohial ținută la 23 Mai 1904. 1—3 [23]

N. Jurca m. p.
președinte

D. Săcoșan m. p.
notariu.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, cumcă pământul fundațiunei școlari-confesionale gr. or. rom. „Ecaterina Iancu” din **Gilad**, constatătoare din 60 de jugere catastrale parte pământ arătoriu, parte finat în calcătura „Gaiul-oacheș”, lângă hotarul comunei Offsenița, se va arenda pe 6 ani pe calea licitațiunei publice.

Bicitațiunea se va ținea în 20 Iunie (3 Iuliu) a. c. la 11 oare ante-meridiana în sala școlai gr. or. române de prunci din loc.

Prețul de esclamațiune e 1200 de coroare, de după care sumă licitații vor depune nainte de licitațiune 10% ca vadiu.

Înainte de licitațiune se vor publica condițiunile de licitațiune și de arendă.

Gilad, din ședința comitetului parohial, ținută la 21 Aprilie 1904.

Aureliu Dragan
presed. comitet. paroh.

Iosif Badescu
notariul comitet paroh

Cea mai noauă și mai bună carte de limba

maghiară pentru școlaele populare române

s-a apărut în editura lui W. Krafft în Sibiu:

Carte de cetire și gramatică maghiară pentru școlaele populare cu limba de propunere română. De Dr. A. Schullerus și I. Popoviciu.

Partea primă. 8° mediu. 88 pag. Prețul legat C — 50. Partea a doaua. 8° mediu. 285 pag. Prețul legat C 1.70.

În legătură cu aceste cărți stă:

Manual pentru propunerea limbei maghiare în școlaele populare cu limba de propunere română. (Indigitări metodice și schițe de lecțiuni). De Dr. A. Schullerus și I. Popoviciu. 8° mediu. 47 pag. Prețul broș. C — 60.

Consiliul pentru instrucțiunea publică de pe lângă Înalțul ministeru al instrucțiunii publice, în ședința sa din 9 Mai 1903 s'a exprimat în mod favorabil asupra acestor cărți.

Excelența sa Dl ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică, pe baza criticei oficioase a aprobat aceste cărți prin ordinațiunea sa Nr. 1103/904 Pres.

Profesorul Dr. Jancsó Benedek în recenziunea sa asupra acestor cărți zice între altele următoarele; „... fiind aceste cărți lucrate cu diligență laudabilă și după un metod pedagogic corect... le recomand în convingerea, că aceste cărți vor face foarte bun serviciu în școlaele amintite la propunerea limbei maghiare”.

Presă încă a apreciat aceste cărți în modul cel. mai favorabil, recomandându-le ca pe cele mai bune printre toate cărțile de limba maghiară, câte au apărut până acum.

Conferențele învățătoresci, după compararea făcută între cărțile existente de limba maghiară, au recomandat „Carte de cetire și gramatică” de Dr. A. Schullerus și I. Popoviciu, ca fiind mai corespunzătoare, mai practice. Deci fiecare învățătoriu, în interesul său și al elevilor săi, va face bine folosindu-se de aceste cărți la propunerea limbei maghiare.

După ce din mai multe părți s'a exprimat părerea, că partea II ar fi prea voluminoasă pentru școlaele sătesci cu un învățătoriu, s'au luat dispoșiți ca pe începutul anului școlar 1904/5 să apară o ediție mai redusă și mai ieftină a părții a doaua.

Icoanele de intuițiune de Hölzel, cari servesc de basă la aceste cărți, se află în librăria W. Krafft. Prețul unei icoane de părete trase pe pânză C 6-60.

Medalia de aur dela Expositia științifică din București, 1903.